

Med støtte fra:

UNDERVISNINGS
MINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Kultur⁺

16 års valgret

Mål

- + Du skal læse og analysere kilder om 16 års valgret og forholde dig sig til argumenter for og imod.

Forudsætninger

Du skal have kendskab til, hvordan og hvornår alderen for valgret er blevet ændret, fx ved at læse denne artikel:

<https://duf.dk/artikel/kampen-for-valgret/>

Baggrund

I Danmark er valgretten 18 år, men det har i en del år været debatteret, om den skal sænkes til 16 år.

En valgretskommission anbefalede i 2011, at alderen skulle sænkes, men et beslutningsforslag om dette blev senere stemt ned i folketinget.

16 års valgret

(Foto - Morten Drægri. CC BY-SA 2.0)

**Kilde 1:
Ellen Trane Nørby (V)**

”Når vi gerne vil holde fast i 18 år, så er det, fordi 18 år er en naturligt skridt ind i voksenlivet. Folk flytter hjemmefra og er ved at være færdige med deres ungdomsuddannelser, de bliver frigjorte fra deres forældre, og myndiggjort på en række områder.”

Fra: <https://www.berlingske.dk/samfund/v-stemmeret-til-16-aarige-haenger-ikke-sammen>

**Kilde 2:
Martin Henriksen (DF)**

”Hvis der kommer et forslag om at ændre ved den nuværende aldersgrænse, så bliver det et pænt nej tak herfra. (..) Vi bliver sikkert skudt i skoen, at vi ikke har tillid til unge mennesker, men det passer ikke. Vi mener blot, at man skal vente, til man bliver 18 år, og det handler blandt andet om livserfaring.

(..) Det handler også om, at først skal man tage ansvar for sit eget liv, og så tager man efterfølgende ansvar for hele samfundet. Det passer egentlig ganske fint med, at grænsen ligger, hvor den ligger.”

Fra: <https://nyheder.tv2.dk/valg2015/2015-06-05-df-afviser-derfor-skal-16-aarige-ikke-have-stemmeret>

**Kilde 3:
Jonas Dahl (SF)**

”Vi mener sagtens, at unge på 16 er i stand til at træffe et valg om, hvem der skal sidde i folketinget. Og jo tidligere de bliver inddraget i beslutningsprocesserne, jo mere styrker vi demokratiet.”

Fra: <https://duf.dk/artikel/holdninger-til-16-aars-valgret/>

**Kilde 4:
Johanne Schmidt-Nielsen (Daværende politisk ordfører, EL)**

”Målet må være at så mange som muligt har adgang til og deltager i demokratiet. I andre lande, hvor man har lavet forsøg med lavere valgetsalder, er det gået godt.”

Fra: <https://www.dr.dk/nyheder/politik/kommission-vil-give-16-aarige-stemmeret>

**Kilde 5:
Henrik Marstal (AL) og Trine Hertz, lærer**

”Unge demokratiforståelse og evne til at forholde sig til det politiske spektrum er blevet øget mærkbart de seneste 10-15 år. Det skyldes blandt andet en lettere adgang til nyhedsmedier, et mere systematisk fokus på demokratiforståelse i samfundsfagsundervisningen samt en øget indsats fra partiernes ungdomsorganisationer for at få flere unge til at engagere sig i politik. Alt dette har

ganske enkelt modnet unge som vælgere. Derfor er unge allerede som 16-årige kvalificeret til at deltage i de demokratiske vælgerprocesser, fordi samfundsfaget har modnet dem til at kunne tage ansvar for at bruge deres demokratiske stemme seriøst.

(..) Unge er særligt interesseret i politiske forhold. En oversigt fra DUF – Dansk Ungdoms Fællesråd – viser, at 96 procent af de 16-17-årige piger er optaget af, hvordan samfundets problemer kan løses (..).

At give unge på 16 år valgret vil være en måde at udvise tillid til deres politiske dømmekraft på og ganske enkelt involvere dem i de demokratiske processer. Efter vores opfattelse er de kloge nok – det vil sige: lige så kloge som alle mulige andre voksne aldersgrupper – til at tage stilling til, hvad det er for et samfund, de ønsker sig”.

Fra: <https://www.folkeskolen.dk/635239/saet-valgretsaldere-ned-til-16-aar>

Kilde 6:

Lasse Marker, partner i Konsulentbureauet Rasmussen & Marker

”Mit studie viser, at de 16-årige førstegangsvælgere, der ikke vil stemme, særligt er drenge, der ikke forventer at tage en gymnasial uddannelse.

De danner med stor sandsynlighed en vane for ikke at stemme, og sænkes stemmeretsalderen uden yderligere tiltag, vil konsekvensen altså være en gruppe af lavtuddannede mænd, der aldrig kommer til at stemme. Det er et alvorligt demokratisk problem.

I forhold til argumentet om, at »flere unge skal stemme for at undgå en demokratisk skævvridning«, må vi sige, at den demokratiske skævvridning blot flyttes fra en gruppe til en anden: fra en underrepræsentation af den yngre del af befolkningen til en ekskludering af lavtuddannede mænd.

Og i forhold til argumentet om, at en sænkning af stemmeretsalderen »vil styrke demokratiet«, må vi sige, at det ikke er tilfældet: Det vil skabe en ekskluderet gruppe af lavtuddannede mænd og betyde en permanent lavere valgdeltagelse”.

Fra: <https://politiken.dk/debat/art5473170/Lavere-stemmeretsalder-er-udemokratisk>

Forståelsesspørgsmål

1. Hvad er de forskellige partiers holdning til 16 års valgret (kilde 1-5)?
2. Hvilke problemer er der ifølge Lasse Marker (kilde 6) ved at sænke valgretsaldere? Hvad bygger han sin holdning på
3. Hvilken gruppe er det, der ikke vil stemme ifølge Lasse Marker?

Analyse af kilden (Anvendelse/analyse)

1. Analyser kilder 1-5's forskellige holdninger til nedsættelse af valgretsaldere. Hvilke dele af deres udsagn er begrundet i følelser og hvilke dele er begrundet ud fra en faglig synsvinkel?
2. Hvad er årsagen til at højre- og venstrefløjen ser forskelligt på valgretsaldere?

3. Hvilke grunde kan der være til at venstrefløjen primært er positivt indstillet til nedsættelse af valgretsaldere?
4. Hvilke grunde kan der være til at højrefløjen primært er imod nedsættelse af valgretsaldere?
5. Hvilke konsekvenser kan det have for hhv. højre- og venstrefløjen, hvis man nedsætter valgretsaldere?
6. Lasse Marker beskriver i kilde 6, hvilke problematikker der kan være i at nedsætte valgretsaldere. Hvilke konsekvenser kan det have for valgdeltagelsen generelt?
7. Hvad tror du, er grunden til, at de grupper, som Lasse Marker nævner, ikke vil deltage i demokratiet ved at stemme?

Problemstilling / diskussion

1. Hvilke argumenter for/imod at sænke valgretsaldere er gode og saglige? Hvilke er ikke? Hvorfor?
2. Hvilke andre argumenter kunne de politiske partier have for deres holdninger? Lav en liste for hvert parti.
3. Hvilken betydning tror du, det har for dig, at du ikke kan stemme før du fylder 18 år?
4. Hvilken holdning har du selv til at sænke valgretsaldere? Hvorfor?
5. Tror du, at din holdning vil ændre sig, når du bliver ældre?
6. Formuler selv andre problemstillinger til emnet.

Produkt – Lav en video til de sociale medier

Vælg et parti og undersøg dets holdninger til 16 års valgret. Lav en video til de sociale medier, hvor I argumenterer for "jeres" partis holdning.

Sørg for at de forskellige partier bliver repræsenteret og vælg gerne en anden holdning, end den I selv har.

Det er vigtigt, at I også inddrager argumenter fra fagkundskaben fx Lasse Marker eller andre som har lavet undersøgelse om emnet.

Se fx mere på:

<https://duf.dk/valgret/>

Præsenter jeres videoer for klassen, hvor I forklarer jeres valg af argumenter og opbygning.

Undringsspørgsmål

- + Hvordan kan man på en gang sænke valgretsaldere og styrke demokratiet?
- + Hvilke andre undringsspørgsmål kunne du selv stille til emnet?

Billedet er beskåret og udgivet med følgende licens:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/deed.da>